

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE
PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van
«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

Als de verdediging aan het woord is.

Het geschreven en gedrukte woord kan ons diep « ontroeren, » het gesproken woord kan ons « aangrijpen. » Twee vormen van wel-sprekendheid waren steeds voor mij heerlijke bronnen van intens genot, die van de grote kanselredenaars en die van de eerste violen der balie.

Op zekere dag glimlachte een Advokaat-Generaal minachtend en verweet aan meester Labori, beroep te doen op een portier om zijn cliënt te verdedigen. Labori veerde recht, stroopte zijn brede mouwen op, raakte met twee vingers van de rechterhand zijn slaap, een gebaar dat hij vaak deed, en bulderde luid :

— Mijnheer de Advokaat-Generaal — en de laatste « l » bleef geruime tijd voortklinken — in tijden als deze is de corporatie van de portiers een van diegene, die zich het best gedragen.

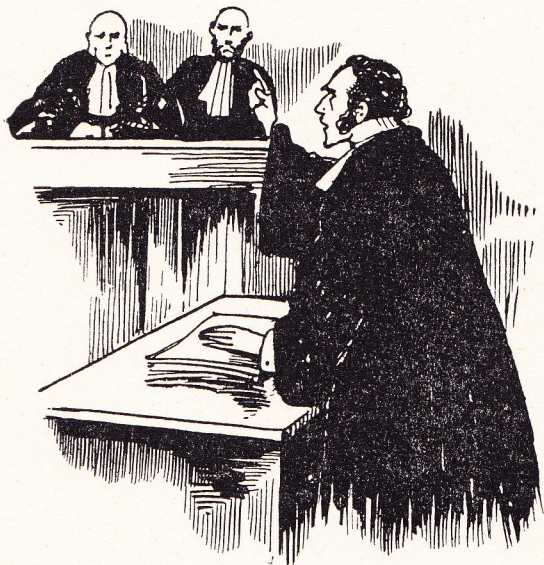
En diezelfde Labori herhaalde, als hij samen met intieme vrienden was :

— Als ik een moeilijk tegenstrever tegenover mij heb staan, be-

gin ik met hem uit te schelden. En zo dat niet lukt, dan verander ik mijn geweer van schouder.

Van Labori nog altijd, een uitval gedaan tijdens het proces ingespannen tegen Emile Zola omdat hij met klem de verdediging had genomen van Dreyfus en schandelijke praktijken had aan de kaak gesteld :

— Mijnheer de Advokaat-Generaal, uw beledigingen, uitgekraamd van op de hoogte van het Openbaar Ministerie, slagen er niet eens

in, tot op de hoogte van de bank, waar ik pleit, te geraken.

Diezelfde debatten, — men zal het zich herinneren, — gaven aanleiding tot hevige incidenten.

— Ik wil de waarheid doen zegevieren, verklaarde met klem meester Albert Clemenceau.

— Gij zult zulks doen als ge pleiten zult, besliste de Voorzitter van het Assisenhof.

— Ontneem mij dan het woord.

— Welnu, ik ontnem u het woord.

— In die voorwaarden ga ik weer zitten.

— En ik sta op, riep meester Labori uit... Generalen verschenen hier en hebben niet alleen gepleit met het talent van de welbespraaktheid, die enkelen bezitten, maar met hun gezag, met hun uniform, met hun galons (lawaaï) met hun decoraties. (Gehuil : « Genoeg ! Genoeg ! »)

— Meester Labori, dat is een allerergste onbeschaamdheid !

— Ik aanvaard het woord « onbeschaamdheid » niet. Ik zeg dat die generalen hier kwamen pleiten. Is zulks onbeschaamdheid ? Ik zeg dat zij niet alleen met hun talent gepleit hebben. Zeg het mij, is zulks onbeschaamd zijn ? Ik zeg dat zij gepleit hebben, met al het gezag van de vaderlandsliefde, van hun liefde voor het nationale vaandel, dat zij verkeerdelijk met hun persoon vereenzelvigen, want een vaandel is nooit met een persoon te vereenzelvigen. Het vaandel is een zinnebeeld. (Gehuil : « Genoeg ! Genoeg ! ») Zwijgt gij daar, die de Verdediging niet eerbiedigt, eerbiedigt dan ten minste het Gerecht. Nog eens wie is hier « onbeschaamd, » ik vraag het u ?

— Onbeschaamd zijn ! is de herrie teweegbrengen, waar gij aanleiding toe geeft (lawaaï.)

— De debatten nemen zulke vorm aan, dat de meningen, die gij vooropzet, mijnheer de Voorzitter, welke de eerbied ook weze, die ik voor uw functies koester, op dit ogenblik, voor mij van geen tel meer zijn. En gij zult mij dan eerst het zwijgen opleggen, zo gij mij het woord ontnemt. Dit zou trouwens niet de eerste maal zijn.

Dan nog, de berucht geworden oproep tot de Juryleden gericht :

— Slechts een vraag kan hier gesteld worden : Is mijnheer Zola schuldig ? (Verschillende woedende stemmen : « Ja ». Andere « Stilte »).

— Heren van de Jury, moge dit kabaal van lieden, die niet begrijpen dat men het Gerecht eerbiedigen moet, u stalen in uw eerbied en in uw plicht.

« Gij hebt slechts een ding te zeggen, gij die de opperste scheidsrechters zijt, gij die vandaag boven allen en alles verheven staat, boven het Leger, zelfs boven het Gerecht, ik wil zeggen, boven het gewone gerecht, omdat gij de Rechtspraak zijt van het Volk, die binnen enkele minuten, daarginds (wijzend naar de kamer waar de Juryleden moesten delibereren,) een geschiedkundig vonnis vellen gaat. Gij zijt oppermachtig. Zegt, zo gij er de moed toe hebt, dat die man schuldig is, omdat hij gestreden heeft tegen al de losgeketende passies, tegen elke woede, voor de Rechtvaardigheid, voor het Recht en voor de Vrijheid ! »

Die geweldige wekroep lokte, begrijpelijk, geestdriftige toejuichingen uit. Zulke verdedigers zijn de bewondering afdwingende heldentenoren van het woord.

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

SILVAIN VAN DER GUCHT

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

door

SILVAIN VAN DER GUCHT.

(Vervolg)

— Wat wilt ge van mij, Joseph? Indien het mogelijk is, zal ik u helpen.

— Mijn huis, waar ik in woon, sprak de koopman, behoort mij toe en is onbelast. Indien mijnheer er mij enig geld wilde op geven, zou ik gered zijn.

Van Heverboom bleef enige ogenblikken sprakeloos zitten en wreef de hand, diep denkend, over het voorhoofd.

— Maar, zegde hij eindelijk, zou de som, welke ik op uw huis kan geven, wel toereikend zijn? Ik meen van niet. Ik heb voor het ogenblik zeer weinig geld beschikbaar. Geef echter de moed niet op; ik wil u helpen.

— Zo gij dit doet, mijnheer, zal ik u mijn leven lang dankbaar zijn.

— Ik ken, hernam de schelm, een heer, en deze zal uw geldschieter zijn... Maar, zeg eens, hoe hoog schat gij uw huis?

— Mijn huis, antwoordde de sukkelaar trots, is op zijn minst duizend gulden waard.

— Goed, en hoeveel geld hebt gij nodig?

— Geen vijfhonderd gulden, mijnheer.

— En voor hoe lang begeert gij deze som?

— Ten hoogste voor een jaar.

— Wij zullen het op achttien maanden stellen, aan de gematigde intrest van een gulden, brabantse courant, per honderd.

— Ach, mijnheer, gij zijt een engel.

— De heer, die ik bedoel, is een rijke Gentenaar, Johannes Pachal, wiens vertrouwen ik fier ben te genieten. Nu en dan zet ik voor hem geld uit, volgens zijn voorwaarden. Luister: Indien gij na verloop van een jaar en zes maanden, de geleende som van vijfhonderd gulden, benevens de intrest, aan de geldschieter niet zult hebben terugbetaald, zal uw huis in volle eigendom overgaan aan vernoemde heer Johannes Pachal. Gaat gij hiermee akkoord?

— Zeker, mijnheer van Heverboom, riep Joseph met blijdschap uit, dit is een zeer aannemelijke voorwaarde, die ik dankbaar aanvaard.

De valsaard nam een gezegeld papier uit zijn lessenaar, schreef er de voorwaarden op en, na deze aan Joseph te hebben voorgelezen, reikte hij hem de pen toe.

— Teken, zegde hij, ik zal dadelijk het geld halen.

Terwijl hij tekende, ging Hendrik het geld halen en legde het op de tafel.

— Zie, sprak hij, beste vriend; hier is de som, wees zo goed het geld te tellen.

De koopman rilde van blijdschap. Hij scharrelde, na het geld geteld te hebben, alles in een linnen beurs en, onder duizend dankbetuigingen, verliet hij de man, die hij zijn redder noemde.

Toen van Heverboom zich alleen bevond, wreef hij zich voldaan

de handen en een helse grimlach zweefde op zijn lippen.

Lucas Verboelen, oom van Joseph, bewoonde, met een oude meid, een burgerhuis in de Korte Zoutstraat te Aalst. Hij was een oud jonkman, die fortuin had gemaakt met boter op te kopen en die in Frankrijk aan de man te brengen. Zijn grootste vermaak bestond in twee- of driemaal per week naar buiten te wandelen, waar hij dan in een afgelegen herberg zich verlustigde met het bolspel, onder het drinken van een goed flesje Leuvens bier. Dit was al zijn vermaak en de bevrediging van zijn verlangen.

Hij was zeer gierig en werd niet geliefd, te meer daar men hem benijdde. Men noemde hem de rentenier, wat hem zeer mishagde.

Zijn meid, die reeds lange jaren bij hem inwoonde, had zich een zeker soort van meesterschap weten toe te eigenen, zeer gemeen aan oude dienstboden.

In huis gold haar wil als wet en, als haar heer soms met beslijkte schoenen tehuiskwam, speelde zij vervaarlijk op haar poot.

Dit waren de ongemakken, die Lucas Verboelen in zijn klein leven moest verduren, maar hij droeg die met geduld, denkend dat het moeilijk zou geweest zijn de kwaadwilligen de mond te stoppen en zijn meid, buiten dit gebrek, toch werkzaam en eerlijk was.

Bij schoon weer ging de rentenier, als hij geen lust tot het bolspel voelde, langs het landgoedje van van Heverboom. Het was daar koel onder de schaduw van de hoge bomen. Hij zorgde er echter voor niet te dicht bij het galgenveld te komen. Dat was hem daar te akelig.

Hendrik van Heverboom ging weinig in zijn tuin. Schone bloemen of planten konden hem niet bekoren en hij hield zich bij voorkeur bezig in zijn boekerij met het bestuderen van de scheikunde en het plannensmeden tegen zijn evenmens.

Maar met Karel Kwakbeen was het heel anders gelegen; deze was een bloemenliefhebber, die nooit verzuimde, als zijn dienst het hem toeliet, in de tuin te gaan, om zijn geliefkoosde bloemen te verzorgen. Karel had weldra de rentenier opgemerkt, die, telkens als hij langs het kasteeltje kwam wandelen, aan de haag bleef staan, om de bloemen te bewonderen.

(Wordt vervolgd)